

Okhaldhunga Times, Januar 2018

Kjære venner

Oksygen til jul

Nå har Okhaldhunga sykehus fått sin egen oksygenfabrikk!!

Det har kostet mange penger. Langt det meste har vi fått fra Nepals egne myndigheter, og Normisjon vil bidra i 2018 for å få prosjektet i havn. Dette er den første oksygenfabrikken i hele denne delen av Nepal, og vil kunne gjøre en stor forskjell for folk langt utover Okhaldhunga Distrikt.

Tirsdag 12. desember 2017 ble fabrikken høytidelig innviet av Mr. Yaga Raj Sunuwar. Han er distriktets nyvalgte Parlamentsmedlem, fra kommunistpartiet, og har personlig bidratt mye til at vi fikk de nødvendige bevilgningene. Her holder han innvielsestalen.

Igjen klipper vi snorer. Dette var en så stor begivenhet at det var ni snorklippere, alle med blomsterkrans og hver sin saks!!

Slik ser selve «fabrikken» ut, med kompressorer, tanker og fulle sylindre. Den vil sette oss i stand til å gi pasientene mye billigere tilførsel av ekstra oksygen enn vi kunne før. Slik vil Pasientstøttefondets utgifter også reduseres, og vi vil kunne selge oksygen-sylindre til nabosykehus. Så dette bidrar til å sikre sykehusets økonomi for fremtiden. En stor dag for Okhaldhunga!

Jul for verden!

I Okhaldhunga, som mange andre steder, er julen den tiden der kirken når ut til folket.

I ti dager gikk kirkens ledere og ungdommer fra landsby til landsby der det fantes kristne. De kristne der gikk sammen om å lage masse mat, og invitere hele landsbyen. Kirkevennene kom, danset, sang og forkynste. Troende og ikke troende, barn, unge og gamle forente seg i dansen rundt bålet. Den kalde natten ble varm, og et lys skinner i mørket. I år var gleden i kirken stor over å kunne ha julesang i en ny landsby der det denne høsten har samlet seg en liten gruppe på ti nye troende.

Første juledag er den store festen i kirken. De samme ungdommene som har travet rundt i landsbyene, pyntet kirken siste natten, hjalp til med matlaging og ledet lovsangen. En blomst til ungdomsteamet vårt! Hvordan skaper de ledere?: Her bidrar Ashis Rai, 8 år, fra barnas side. Han fikk mikrofonen, hilste fra søndagsskolen og fortalte hvorfor vi feirer jul. Det er 65 barn i søndagsskolen. Alle barna i området var der, ca 150 i alt.

Og hvor mange kom til julefesten?

Det er det ingen som vet, men det gikk med 75 kg ris, og med så mange barn må det ha vært mer enn 600 som spiste gris og ris. De fikk også med seg mer enn bare maten. Mens barna ble

sendt ut for å spise, prekte presten til de voksne. Hva prekte han om? Jo om den første og den andre Adam, om gjenreisningen i Amos 9, Isais' rotskudd og oss i livets tre som bringer forløsningen som ble gitt oss i julen, videre. Noen i Norge som slår dybde og vidde? Da jeg så opp, satt sannelig fengselsdirektøren ved siden av meg, som vi inviterte da vi besøkte fangene med julesang! Hun var i kirken for første gang.

Jesus med bestemor i Okhaldhunga.

Også på sykehuset har vi feiret jul. Vi hadde pyntet fint, og hadde Jesusbarnet i en krybbe med høy. Da kom Dudi Maya, gammel og nesten blind, men hun har en stor kjærlighet til Jesus. Hun syntes han lå der alene og frøs. Hun tok ham i sin favn og bysset ham gjennom hele vårt program. Jeg er sikker på at han satt stor pris på å få en bestemor og den kjærligheten hun viser ham. Vi kan pynte fint, men det er kanskje ikke alle steder han blir så godt tatt vare på?

Julegave til staben

I år fikk alle en varm flisjakke med logo, som kunne brukes på begge sider - i sykehusets røde og grønne farger.

Julebesøk fra Bhutan.

Reuben som bygger sykehus for oss nå, er en god venn og kollega fra Bhutan. Til jul fikk han besøk av hele sin familie. Her er kone og barn på vaffelfest i vår stue.

Steik til julemiddagen

Her holder slakterne til på lørdagsmarkedet. Det går mest i bøffelkjøtt, de skrapte skinnene legges på bakken etter hvert. Også svinekjøtt er populært. Dyra står oppstilt på rekke, og slaktes etter tur, ettersom etterspørselen er.

Dr. Keshab

Da jeg begynte i jobben på Patan Sykehus i Katmandu i 2003 hørte jeg om en ung gutt som svevde mellom liv og død, med lungene fulle av tuberkulose. På den lange veien tilbake til livet kom han til kristen tro. Opplevelsen av å bli frisk ga ham lyst til å bli lege. Da sykdommen var overvunnet viste han seg å ha svært lett for å lære, og et stipend gjennom UMN gjorde det mulig for ham å gå den veien.

For tre år siden var han ferdig med turnustjeneste, og siden har han jobbet her hos oss i Okhaldhunga. Han har blitt nesten som en sønn for oss, som har våre egne sønner altfor langt unna. Så lenge har ingen nepali-lege vært her ved sykehuset før. Han har hatt en viktig rolle i hele sykehusets utvikling, og som uoppslitelig muterasjonsråd i legegruppa og i fellesskapet her.

«Det er viktig å ha vært ordentlig syk selv, for å bli en god doktor.» Her underviser han om tuberkulose, for ledere av lokale Helseposter. Morsomt å se hvordan det han formidlet om diagnostikk og behandling ble mer interessant for dem, fordi han kunne fortelle hvordan det hele oppleves fra pasientens side.

Keshab tar farvel i kirken, og forteller at han kommer tilbake «... skal bare til Katmandu og bli kirurg først». Det er ikke så lett å komme inn på et slikt spesialiserings-program her i landet. Men vi håper det skal gå! Vær gjerne med å be om det.

Det kunne vel ikke gå.....

Hun kom inn i full fødsel, førstegangsgavid. Men det var så alt for tidlig, nøyaktig tretten uker før hun hadde termin. Barnet ble født rett etter at hun nådde fram hit.

Han var ikke store karen, veide 1 100 gram. Og helt umoden, huden viste tydelig at han skulle vært i mors mage i ytterligere tre måneder. Alt mykt, butt, sårbart og bittesmått. Lunger, hjerte, tarmer, ikke noe av det er satt i stand ennå, til å tåle verden utenfor. Men her er han. I Norge ville det gått fint, slike er det mange av på Nyfødt-avdelingene der, og i våre dager greier de seg, nesten alle sammen. Men her?

Det ble ti dagers intenst arbeid. Mest for mamma og pappa som holdt døgnvakt ved vår hjemmesnekrede kuvøse, men også for leger og sykepleiere. Vi har ikke respiratorer eller surfaktant, men kanskje det holder med «CPAP»? Vi har ikke intravenøs ernæring, men kanskje tarmsystemet hans begynner å fungere i tide, så han tåler morsmelk? Vi har ikke nyfødsykepleiere, men mamma har gått på hjelpepleier-kurs, så kanskje? Spennende dager og netter. Opptur når han tåler litt melk, nedtur når han puster dårlig. Til vi tapte, igjen. Han døde i natt. Det kunne vel ikke gått...?

Lego på Legevisitt

Trivelig scene fra legevisitten en morgen: Hun har nettopp blitt frisk av en lungebetennelse, og skal skrives ut. Nå er legobrikkene hun har fått låne her mye viktigere enn det som skjer rundt henne av voksen-snakke om medisiner og kontroller.

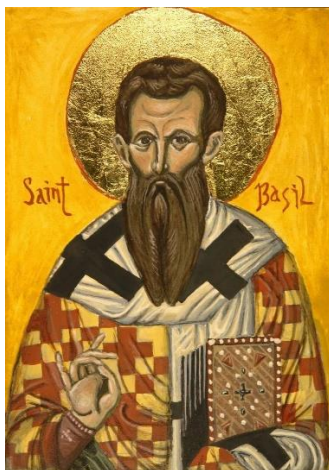
«Kristne» sykehus?

I forrige nummer av OT hadde vi vært på seminar. Nå har vi arrangert seminar selv:

De fire av oss som hadde vært med på seminaret om «å se de usynlige» arrangerte en halv dags seminar for hele sykehusstaben om det samme. Her er det vår Økonomisjef Buddha Shrestha som forteller sine medarbeidere om hva han fikk ut av seminaret vi var med på.

Det er ikke tilfeldig at misjonen driver sykehus. Hele ideen med sykehus sprang ut fra kirken, i de første århundrene av dens historie, lenge før det fantes stater som så på det som en naturlig oppgave. Det har vi lett for å glemme, vi som er så heldige å tilhøre en velferdsstat som tar sitt ansvar for sosialt arbeid og helsevesen på alvor. Vi glemmer at staten på mange måter «har lært det» av kirken.

St. Basil (330 – 379) får ofte æren for å ha grunnlagt det første historisk kjente sykehus, i Caesarea i år 369. Der bygde kirken et stort senter, som inneholdt både et kloster, fattighus og et sykehus.

Når kirken driver helsearbeid, er den seg selv. Det framgår klart i Misjonsbefalingen: «..., og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere», sa Jesus til disiplene. Å lindre nød og helbrede sykdom var noe av det han hadde befalt dem. Og oss. Det er både inspirerende og trygt å vite at vi står i en lang tradisjon.

Pille-hotell for Mental Helse

Alle som har prøvd, vet hvor vanskelig det er å huske å ta medisiner regelmessig. For mentalt syke pasienter kan det være enda vanskeligere. En av våre kroniske mental-pasienter har ingen familie som tar seg av henne, og bor rundt omkring i sjappene i landsbyen, der hun tigger mat. Hun greier ikke å huske å ta medisinene sine selv. Så nå har vi alliert oss med innehaveren av en av de sjappene, og prøver noe nytt:

Vi betaler for et måltid der for pasienten hver kveld. Og så sørger «hotell-eieren» for at pasienten får i seg medisiner før hun får maten. Her får hun medisinpakkene av Kristin, og beskjed om hvor mye pasienten skal ha.

Allianser er nøkkelen til et effektivt helsevesen!

«Dere lønnes av mine skattepenger, og så er dere ikke der når jeg trenger dere??»

Det var som plutselig å være tilbake i Norge igjen. For setningen over kunne da vært sagt der? Men her er tanken faktisk ganske ny. For helsetjenester har vært noe som «kommer utenfra», fra staten, eller «Mission», eller andre som landsbyfolk ikke har kontroll på. Nå er det i endring. Et av formålene med hele landsbyhelsearbeidet vårt har vært å bygge opp **«et myndig legfolk»**. Denne gangen ikke teologisk, men i betydningen at landsbyfolk selv må ha kontroll med og oversikt over hvordan deres egen helsepost fungerer, når staben der har fri, etc.

Utsagnet over kom på et møte der en lokal helsepost ble evaluert. Det er et av flere tegn på at lokalvalgene som nylig ble gjennomført, har gitt landsbyfolk mer selvtillit i møte med «øvrigheta», som helsepersonell representerer. Lokaldemokrati og et myndig legfolk, dette er nye toner i Nepal.

Hvem er brudgommen?

Hun kom inn med full åpning og tverrleie. Et hastekeisersnitt måtte til. Men før de fikk barnet ut, stanset hjerteslagene, og det var umulig å få barnet tilbake til livet etter fødselen. Sørgelig. Få dager tidligere hadde hun blitt bedt om å bo på mødreventehjemmet, men svigerfamilien ville ikke la henne kaste bort tiden her. Så fikk hun en sårinfeksjon etter keisersnittet, som tar tid. Etter noen dager forsvant mannen. Hun var alene tilbake, og tårene rant stille.

Da hun var atten år ble drømmepiken vår fortalt av sin far at han hadde han fødd lenge nok på henne. Hun forsto at det betød giftemål. Hun våget ikke å si ham imot. Allerede neste morgen begynte landsbyfolket å komme med brennevin og ris. Det kom masse folk også, en flokk hun ikke kjente. Hun ante uråd. Hun ble kledd opp og en mann med krans kom. En hinduprest sa ord hun ikke forsto, og en ung gutt løftet sløret og fikk se henne og satte et rødt merke i pannen. Dermed var hun gift. Men med hvem? Hun viste ikke navnet, eller hvor han kom fra. Den dagen skulle hun følge hans familie hjem. Hun hadde panikk for natten hun visste kom.

Hennes navn betyr Drøm, men hennes drømmer om framtiden er knust.

Hun kom til et hjem fire timers gange fra sitt eget. Et hjem som trengte en arbeider. Et hjem med mye krangel og bråk. Gutten var vel like lite forberedt på ekteskap, men var ikke snill mot henne. Han holdt husets tone som var brå og skarp, noen ganger i følge med slag.

Her bøyde hun nakken og arbeidet fra morgen til kveld, mens hun hele tiden var redd for natten. Hun ble snart gravid, og skremt ved tanken på skulle bli mor. Hun var nitten år da hun kom hit i fødsel.

Dette er ikke barneekteskap, men tvangsekteskap. De fleste rådfører seg med sine barn, men ikke alle. Derfor er det så viktig i det kristne bryllups-ritualet her, at de spør både brud og brudgom om de gifter seg etter sin egen vilje.

Nå har Drømmepiken bodd på mødreventehjemmet i mer enn en måned for å få daglige sårskift. Hun finner fram til seg selv og sin egen vilje. Kanskje våger hun igjen å drømme om å velge sitt liv. Mannen er borte fra landsbyen, ingen offisiell vigselattest og ingenting som binder henne. Hva vil hun? Ikke lett å være fri heller. Vi følger henne på veien, følg henne i bønn videre.

Cerebral Parese på Ernæringssettet.

*Samjhana er fire år,
men kan verken
krype eller sitte. Men
hun kan akkurat det
hun gjør her, å løfte
seg opp på albuen
fra mageleie. Hun
kan le, si noen ord og
er til glede.*

Foreldre til barn med cerebral parese er utsatt for mange «gode» råd om behandling, og søker ofte desperat etter medisiner som f.eks. kan få barnet til å gå. Vi vil jo alle våre barns beste. Mor har brukt 150 000 rupees på besøk til forskjellige sjamaner. Og hun har besøkt mange sykehus i Kathmandu. Det finnes ingen kort vei utenom trening og tålmodighet. Vi er så heldige her nå, å ha en doktor hvis kone har cerebral parese. Hun møtte mammaen, og fortalte hvor mye hennes egen mors støtte hadde betydd, og all den treningen som hadde fått henne på bena. Selv begynte hun å gå da hun var fem år. Nå er Samjhana hos oss i en uke. Hun trener og mammaen lærer. Senere vil vi sende henne til et CP-senter i Kathmandu som gir opplæring til mor og barn i noen uker.

Hilsen Kristin og Erik

PS. Vi prøver å legge ut oppdatert nytt herfra på Facebook, på siden «Kristin og Erik i Nepal». Velkommen på besøk der.

Hjelp oss å gjøre ferdig utbyggingen av Okhaldhunga Sykehus.

Da brukes Normisjons kontonummer: **1503.02.13537**

Overføringen må merkes:

«Nytt sykehus i Okhaldhunga. Prosjektnummer: 306 008»